

Marijke Wagenaar-Van Oss (1944-2023) poseerde in 2017 naast de zerk van haar moeder op de Joodse begraafplaats in Oisterwijk. © Tom Tacken

Laatste telg van de Joodse gemeenschap te Oisterwijk rust naast haar vader en moeder

IN HERINNERING OISTERWIJK - Op 78-jarige leeftijd is Marijke Wagenaar-van Oss overleden. De Bossche Jodin groeide op in Oisterwijk, waar ze het laatste lid was van de Vereniging Israëlitische Begraafplaats.

Brabants Dagblad - Tom Tacken 17-02-23

Het gaf Marijke Wagenaar-van Oss een fijn gevoel dat ze in het rijtje van haar familie kwam te liggen, vertelde ze zes jaar geleden op de Joodse begraafplaats van Oisterwijk. Sinds woensdag rust ze daar vlak bij haar vader en moeder. Ze hadden Oisterwijk weten te ontvluchten om in 1944 hun eerste van twee kindjes in Zwitserland te verwelkomen. Het was een meisje. Marijke groeide na de oorlog op in Oisterwijk, waar een verre voorvader, Salomon Simon, zich twee eeuwen eerder als allereerste Jood had gevestigd.

Hart en longen

Buiten het Joodse volk om trouwde Marijke van Oss met Hans Wagenaar. Samen brachten ze in Den Bosch twee kinderen groot. Jarenlang zat ze [de Bossche Joodse gemeenschap voor](#). Haar hart, dat naar Oisterwijk uit was blijven gaan, begaf het maandag, al waren het de longen die de COPD-patiënte eerder in de steek hadden gelaten.

Marijke Wagenaar-Van Oss (1944-2023) poseerde in 2017 naast de zerk van haar moeder op de Joodse begraafplaats in Oisterwijk. © Marie-Thérèse Kierkels / BeeldWerk

Marijke van Oss was het laatste lid, tevens bestuurslid, van de Vereniging Israëlitische Begraafplaats in Oisterwijk. Daarmee is niet gezegd dat na haar niemand uit het Joodse volk nog begraven zal worden in de bossen aan de Hondsbegselaan in Oisterwijk. De Oisterwijkse vereniging is opgegaan in de Stichting Joods Begrafeniswezen Brabant, die ook in Eindhoven en Vught haar begraafplaatsen openstelt voor Joodse overledenen.

Vrijwilligers van de Joodse begraafplaats in Oisterwijk hebben het graf mogen delven van Marijke van Oss. „Een hele eer”, zegt Kees Welmers namens de groep die de begraafplaats zijn waardigheid terug heeft gegeven. Marijke van Oss [was hun daar eeuwig dankbaar voor](#): „Het was hier een en al distel: je bleef overal met je broek aan hangen. Kijk hoe mooi het nu wordt onderhouden.”

Als mijn vader koteletten hakte, schrok ik bij elke klap

Marijke Wagenaar-van Oss (2017)

Marijke van Oss was een charmante, goedlachse vrouw, die haar afkomst koesterde zonder zich door joodse wetten te laten knechten. Haar grootvader, slager te Oisterwijk, had voor de oorlog de rabbijn al durven trotseren door varkensvlees aan de Oisterwijkers te verkopen. Vader Bob van Oss zette die traditie voort, maar hij plaatste in zijn cafetaria in 1956 ook een jukebox.

„Als mijn vader koteletten hakte, schrok ik bij elke klap”, gaf ze aan wel degelijk ook door de oorlog getekend te zijn. Het onrecht dat het Joodse volk is aangedaan is haar altijd blijven beroeren. De regel ‘Omgekomen in Auschwitz’ op een Oisterwijkse zerk kon haar razend maken: „Omgekomen? Vermoord, zul je bedoelen.”

De laatste rustplaats van Marijke Wagenaar-Van Oss © Kees Welmers